

F O A I E

pentru

minte, inimă și literatură.

No. 9.

Luni, 3. Martie

1847.

Барбарісті ші елеганде ро́тъпеші.

До тоате лвкбріле, кврьдіа ші фрътъседеа съпт джъїмл дисвши, черчтате de tot ошвл; дар лвквл чел таі повіл ал тіндіі ші літвеі отепеіці есте літва, саі ворвеле ші кввптвл; кв дрептвл даръ тоате паціїле квлте ай прецвіт ші ай ствдіат кв таре днгріжіре літеріле, ворвеле ші кввітеле граівлі съв dic dela джъївл пас квтре квлтра са. Къчі, літва есте чеа таі веке ші таі джъже філософіе, патвралъ ші падіональ, ақы леді ші реголе с'аі фіксат ші с'аі джъріт, таі пайнте de a віса деспре барбарісті врэвп літерат; літва есте о преціоасъ авере а үнеі пації, de ачеев тоці стрігъ, дектіт сімт врэвп атак дн контра ачестеі тошнірі стръввне. До літератърь, барбарісті ай втіт не тоате грешалеле аспра кврьдіеі літвеі, днтреввіреа de ворвле лвзате днтр'вп днцелес пеквоскът, саі дн контра фіреі літвій. Барбарісті че фак тоате літвіле пріа провіопії съпт преа сімдіі ші кввосквді докът съв се фереаскъ үп аматор de кврьдіа скріптреі сале. Елеганда есте алецеров de тоате дисвши-ріле граціоасе пеаввте de алтъ літвъ; de ворвле ші de фрасе фрътоасе каре фак кв-

въптвл плькът, повіл, політ. Днпъ ворве, елегандеа есте днпъївл елемент дн орі че контпнере, есте лвстрвл ші декоареа кввптвлі ростіт орі скріс: ea есте флоареа ші пттереа квцетвлі гръйт.

Аічі пе ва фі ворва птмаі de ачеі вржді барбарісті літерарі, каріі пріп твлта ші deaca днтреввіре контпъ паркъ ворсъ се паръ регвладі, ші кв днчетвл ворсъ се ші лецівеаскъ ка де ввпші дрепді, де ші дн контра а tot дрептвл кввпт ші цепівл літвеі. Аста е ръз. Кв тóте ачестеі днсь ачещі скріторі пежвдекъ-чюші пот днтревві кът ор воi de асте грешале літвістіче, каре днсь totdeavna вор рътъпна үп tonement de о днтреввіре капрічіоасъ, үп овічей фъръ кввпт, о пать de пешипцъ ші о фаптъ авсврдъ. О аналісі рациональ деспре асемепна грешале, кв каре се паре кв літва ро́тъпес-скъ есте днаввдітъ, атът din чіркопстанде, кът ші dia пегріжа деспре граціиіе ei, ва фі de твлт пред ла тоці чеі че дореск а днтревві ворвеле фрътоасеі лор літві, кв пропріётате de днцелес, кв патврала днсетпаре de idei, кв ро́тъпіеа падіона-лелор ростврі, граіврі, ворвле ші форме, кв ачел цепіш че карактеръ пе орі че літвъ ші de каре пв е ліпсітъ пічі ро́тъпеска:

тоате лъкврѣ de пеапъратъ імпортанцъ ла орі чіпе ва съ лътреввасъ пана са къ теріт ші къпощіпцъ.

Къ тоате къ сінгвр цепівл падіонал, din оріцине, ш'а креат ші а фіксат тревв-інчюаселе ворбе, ші форте але граівлі съв, лъсъ пептрв пепвтърателе фііпде але патвреі ші але отеніреі, а фост къ пепв-тіпдъ съ ле пітвасъ пе тоате. Де ачі се паше треввіпца пеапъратъ ші некон-тепітъ de a лътродвче пόъ ворбе лъ со-діетате ші лъ скріптврі: ачеста есте ти пеажанс ал літвей. Dar ачеастъ лъпіре de ворбе треввє съ айъ вп кътпть, ші о десліпші ші сінгвр прекъпощіпцъ къ: літ-ва пъ аре пътє саў форте пептрв къ-таре лъквр. Фъръ ачеаста, лъдатъ каде лъ сінгвр барваріствлі. Есте преа ад-върат къ ла фъптвра ворбелор ші фор-телор лор, тінтеа а арътат о адъокъ лъ-делепчівне, преа терітатъ de a се ствдіа серіос, de нв de алт, лъкаі ка вп лъквр че 'л аре tot отвл, ші пе каре тръеще пејтреввіпдъл лъ tot тінвтвл. Де о сін-гвръ къріосітате аша ствдіатъ літва, ва лъфъціша ствдіосвлі о двлче пльчере ші лъделетпічіре, густъпд адъочіа впші лъквр кърат ал спірітвлі съв. Къ тоате аче-стіа, тінвл лъделвог, лътреввіпца котв-пъ ші чіркопстъріле пеовтърате, че бре пъ префак ші лъ патвръ кът ші лъ къл-твръ?! Nіmік лъ лътве пъ ретъпе ставіл ші пепрескітват деапврвреа, пъпъ ші ла ворба гврї! Біое къ ачеастъ скітвбъчівне лъсъ пеконтепітъ се фаче de твлте орі ші таі спре біое, ші ачеаста есте сінгвра тъпгъере че дестрістеазъ пе тъхнічюаса idee decnре ачеа префъкъчівне впіверсалъ. Акът, ачі стъ тоатъ даторіа ші треввіпда

граматічелор: спре імітаре ші портъ, съ лъфъцішеге літва къ формелі, лъсъшірі-лі ші елегапделе еї челе класіче, съ а-рате, спре феріре, грешалеле лътродвсе din стреіпісті саў din аввз ла рост ші ла лътреввіре, ші — чеа че есте ші таі лъкъптътор — десь лъпльтврареа греша-лелор, съ алътврзе дескriind tot кърсвіл лъпівтърілор, саў лъпапоіерілор літвей лъ-деплініндвсе, пріп адъогате ворбе саў фор-те, лъ кърсвіл кътърор тінврі. Ачеастъ матеріе а лъпетвріт търіреа твлтор вър-баді, ші антічі ші модерні, кът Варрон ла Романі, Аделвог ла Цертаані, шчл.

Лътре ротъпі лъсъ паре къ къ то-твл din контра са лътъплат ші ва съ се лътъпле! Пе твлці ат авзіт стрігънд: idei, idei, пъ ворбелі! ка кът ворбелі п'ар лъфъціша idei, саў ка кът ачест ств-дід ар опрі пе алтеле, орі къ ачеастъ щі-юцъ пъ ар фі лътъеа лъпвцътвръ кът се паше отвл! Лъкъ п'а лъпдръспіт врэвп автор лъсемнат ал врэвпі пації кълте съ гръеасъ о асеменеа авсврзіе. Деспре че алт ор фі добъндіт еї idei маі депліне ші таі твлте, дака п'аќ пътвт орі п'аќ врэв съ ствдіезе таі лътвіз ворбелі ші фор-теле къвъптвлі че'л лътреввеск?! Е де тірапе атъта пепъс ші певоіпдъ. Къ пъ-рере de ръв спів, лътре врео патрв съте de фелврі de кърді ротъпеші че аре ві-влютека колецивлі, лъ аічі впеле пъ се гъсек атъді барварісті ка лъ граматіче-ле ротъпеші! кіар ші de пе ла літере ші ортографіе лъчепънд — чел таі корпврат барваріст ал літвей ротъпеші. Ші аче-стіа о фак ші къ фала къ кълтівъ літва, ші лъкъ таі есте къріос къ ші къді ва гросчюрі барварісті саў лътродвс кіар

пріп граматіче. Лєцілє роствалі, але фор-
телор ші але стрвктрі, фіксате dela фо-
чепвтвл літвей, зупле се скітвъ, алтеле
се стрікъ, алтеле се аместекъ къ стреісіті,
алтеле се ші дрг днайтъод фортеле:
даторіа ші імпортапда граматічеі есте а
флультра релеле грешале, ші а проптне
елегапделе класіче. Ачеаста днось чере
кът ва ствдів, чеса че таі н'а фъкто чі-
пева. Спре есемплъ: зічере, днсемпей-
зъ а спвле пріп грай вп кввът спре дн-
делес асквлтьторвлі. Ворвъ (mot, wort),
днсемпейзъ вп рост de вна орі таі твлте
свпете ростіте пепрекврат, спре а дн-
семпа о idee сінгвръ квт: пор, оў, шчл.
Кввът, днсемпейзъ о ростіре de кътева
ворве спре а спвле вп квцет, о жвдекатъ,
квт: віртвтса Ферічеще пе от. Аквт
реаоа проптнре ші днтреввіре пар къ
вор съ ісгопеаскъ din літвъ а се таі зіче
,,ворвъ“ чі днтреввеск тот „зічере“ дн
лок de „ворвъ“, къад вор съ зікъ чева
деспре ворвеле літвій. Ачест вржт аввз
с'a днтродвс декънд аж врт съ експліче
літерал ворвеле алтор літві, Фъръ съ вазъ
къ ротъпіеа аре пропрі але сале пептрв
джпселе. Алції пвтеск „кввът“ пе „вор-
въ“ ші „ворвъ“ пе „кввът“ — о алтъ
стравагантъ стрътвтаре de пвтіре. Кв
de ачесте авсврде аместекърі de днсемпърі
се перде тоатъ градіа літвей ші а ком-
піпері. „Ораторії тарі зік днпалте къ-
вінте къ ворве класіче.“ De се вор стръ-
твта ворвеле ачестві кввът, зікънд: „О-
раторії тарі ворвесь днпалте пропосідії къ
зічері класіче,“ атвпчі адевврвл de свс се
ва пъреа о літвідіе днтортокатъ, вп о
жвдекатъ серіоасъ — вп варваріст пе свферіт
de авз, тоатъг раціа съ перде. (Дніверс.)

Тръсврі вшоре din історія Полопіеі.
(Брмаре.)

Непорочіреа Полопіеі фб форте дн-
фрікошать вп пвтai дн прівінда еі, чі ші
дн прівінда твтврор статврілор таі ве-
пвтічоасе орі таі тічі, каре днпъ ачеа
сфьшшіере вп таі пвтea фі сігвре пічі пе
вп minst de есістінда лор. Днтр'ачеев
Австріа ші Првсія къвтаръ ші пввлікарь
прічині десвівітіре а фаптей лор; днось
Рвсія фъквт ввлт таі віне, къ вп се десві-
вовъці пічі деквт. — —

Надія полопъ, сав таі дрепт ворвind,
ввірітвea ші попітвea еі, каре пврта сор-
теа ші віторія ввтропіті ші втмлітії па-
ції дешентъндвсе din квтпіліта амедеаль
de кареа Фвсеселовіть днпъ ъптеіа дн-
пврціре ла 1772, днчепж а квпоще ісво-
рвл пеферіції, каре стетвea дн консті-
твдіа чеа къ товвл реа, дн тікъмбеле
ашезътіпте політіче ші чівіле. Дн ка-
петеле патріоділор лвтіваді се копсе idéa
реформелор, пріп каре віртвтса падіональ
ера съ капете алт сбор ші патріа съ се
рідіче din a са втмліре. Дар квт съ ажвп-
гъ еі ла повілвл скоп? Пштеріле днпвр-
цітіре аж вп квзъшвіа, вп ста еле ввле-
токта пептрв пъстрапреа ввкі констітвції
къ тóте таріле еі скъдері, квт ера лівера
алецере de реце, лівервл вето, ші цесте
ачеаста сфатвл ствтвторів комп'єс din серві
de аї стръпілор, тръдтвторі de патріе, карій
de къте орі лі се demvnda, се лвпцеа дн
дрвтвл челор таі Ферічітіре реформе до-
ріте ші de реце shі de патріе? Бнеле дн-
черкърі вшоре de а реформа пе ла 1778
Фвсеръ кълаке de Рвсія. Аша Полопіа
рътасе дн втмліташі старе 16 аві пвпъ
(

ла а. 1788. Жп ачелааш Рѣсіа порпі рѣс-
боїв din пої асвпра пордеї ші асвпра Све-
дієй. Полопія жпчепѣ а рѣсвла атът таі
вшор, къ кът жпсааш Прѣсіа се аліасе къ
Брітанія жп контра плавбрілор къчерітобре
але Рѣсіеї. Minетеле ера форте сквтпе,
ші вай de ачеа падіе свордінатъ, кареа
нѣ се жпкірдъ din рѣспвтері спре а се
фолосі кът се поїе таі кврънд ші таі а-
кврат de прілежвл віне веніт. Аша дар
патріодї полопі се порпірь спре а скъпа
de жвгвл стрыів; іар рецеле Фрідерік
Вілхелм жп любървта! ші ачеавста съ
нѣ о вітът. Ощіле рѣсещі, пепъсъндевле
de пітік, жп трѣфія лор кълкасеръ пътън-
твл репвмлічей, скосеръ патврале ші дажде,
ші сіліа пе рецеле Полопіеї а се ощі жп
содіетатеа лор асвпра тѣрчілор. Жп а.
честе жппреціврърі диета се адвп'яла Вар-
шавіа, ші пептрвка лівервт вето съ нѣ о
таі поїтъ стіті, пічі сфъшиї, жпдатъ де-
ла жпчепѣт се декларъ пе cine de dietъ
конфедератъ. Партида стрыіпілор пріетію
ші въндвтъ, жп dietъ фѣ астъдатъ кълка-
ть къ тотвл de чеа патріотікъ къ атът
таі лесне, къ ачеа контрапатріотікъ ста
tot din трѣдѣторі сетоші de авр, карій съ
ле торпі къ тігаїа пе гътлеш, tot nѣ с'ар
сътвра, ші іаръш din піще фрікоші, пе
карій о сітпль атвріндаре а падіоналілор
жп фѣкъ съ атвдіаскъ. Deчі диета респін-
се дела cine аліанца къ кареа о жпвіїа
Рѣсіа ші декретъ аддоцерea пътървлій трѣ-
пелор дела 18,000 пъпъ ла 60,000 саѣ de
с'ар пътвеа ші пъпъ ла 100,000, се жпвоі
ка ші воіерій ші попій съ пътълакъ дажде
девпъ авері, іар іофлвіпда сфатвлій перта-
пент о тые пріп ашезареа впнї комісії de
рѣсвоїт атврпѣтобре пътai дела dietъ. Re-

целе Прѣсіеї лъвдѣ ѹаръш тóте ачсте
жптрепріндеї але Полопілор ші фъгъдѣї
(promice) къ тóтъ солепітатеа, къ ва ре-
спекта ші ва апъра тоате реформеле че
вор жптрепрінде ei жп лъвптрвя патріе-
лор, іар Рѣсіеї стете контръ, кънд ачеаста
декларъ, къ полопії къ ферічітоареле ре-
форме жпчепѣт ла кътівл лор ар кълка
(!) трактателе. Dieta жпвървътать кът
възврът, фѣкъ о деклараціа іітіосъ асв-
пра Рѣсіеї протестънд серіос жп контра
ші а челеї таі тічі атестекърі ла дрептвл
лещітів ал Полопіеї ші претіозънд къ
търіе депвртареа тѣтврор трѣпелор рѣ-
сещі din пътътвл Полопіеї, іар de нѣ,
dieta ста гата а револта жп контръле пе
тоді лъквіторії (сквлареа глотелор) 1788
14. Дек. Трѣфаша Катаріпъ възѣ къ нѣ
е глятъ ші спъріатъ de о протестаціе а-
тът de аспръ жпші ретрасе трѣпеле, іар
лътмаа dede лаєде скомотоце бравілор по-
лопії, прекѣт о ші теріта къ тот дрептвл;
къчі жп аdevър таі твлтє алте паді жп
лок de аші таніфеста ла асеменеа пъпъ-
стvіре карактервл брав жп о формъ аша
жпсвфлътобре de респект, ар фі алергат къ
депвтациї зтмліте, с'ар фі тѣржт ші ар фі
ліпс пічореле челор тарі, ар фі черкат а
корвтпе — лъквр нѣ преа грѣш — пе ти-
ністрії ші пе діпломаці къ сътме de авр,
къ фемеї ш. а. ш. а.

Полопілор ле реста аквт вп лъквр
таі таре: преа доріта реформъ а консті-
тюдієй. Ачі жпсъ патріодї нѣ авеа а се
лвота пътai къ опосіціа пъттітъ de аврвл
stryіплій ші къ чеа а іепврілор, чі tot
одатъ ші къ егоіствл, къ пътітоса пе'п-
дѣраре ші къ ѡрба пешипдъ а тѣтврор а-
пърпѣтілор de дрептвліе історіче

Аристократії до ачеле тімпврі докъ тот
таи кредеа, къ де ар фі рътас лор дела
стръвні орі че дрептврі докъ пе атът
de варваре, српътврі de оменіме, аспре
саѣ ші рідіколе, ар фі даторі а ші ле пъ-
стра пе тоате къ днведерата тіраніре а
тіліоапелор. Оаменій докъ пв квощеа,
къ дрептвріле історіче джші аѣ леагъвл
лор токта дн тімпвріле варваре (Роттек),
пріп ѣтмаре къ дн лок съ пе фъліт къ
еле Фъръ осевіре, даکъ артюніазъ саѣ пв
къ поствлателе дрептвлі філософік, ам
тревві тай вѣртос съ пе рвшіпът. Къ
тоате ачестеа патріодії ввпі ші отеноші
къшігаръ таіоріате дн dietъ. Сфатвл
стътъторіз се щеарсе ла 1789 Февр. 27.,
апої се апѣкаръ de pedіцеріа констітвції,
пе кареа о ші докеіеръ пъпъ ла 1791
кънд ла З. Маів се ші прімі, се пвблікъ
ші се днтьрі къ жврътвіте. Дн ачел
тімп револвціа дн Фрапда ера дн квр-
свл съв. Двашапії ші воіторії de ръх се
щівръ фолосі de прілеж спре а съпа къ
търіе съпт пої тврі аї констітвції по-
лоане ші а о траце дн фелібрі de преп-
сврі. Ноа констітвції а Полопіеї пв ера
декът о днвоіалъ фъкѣтъ днтрє дрептвл
історік ші днтрє дрептвл патврії саѣ ал
філософії, іатъ аша: Релецеа католікъ
фі реквоскѣтъ de domvітвріе дн стат, дар
ші членалте конфесії днвндиѣ лівертате
кввенітъ. Тропвл Полопіеї фі декларат
de epeditарів іар пв електів тай твлт, те-
ніндссе de ѣташ ал рецелві Фрідерік
Август de Саксоніа къ дрептвл дн фамі-
лія са. Потестатеа лецивітів се деде ла
o dietъ de дóь катере (сенаторі ші деп-
таді), іар рецеле авеа съ іа парте тай
пндуітъ ла ачеаста. Пѣтереа есекѣтів ръ-

тасе рецелві къ консіліарій съ. Дієта съ
се adвne tot la doi anї; ea авеа адекрета
ші ръсвоїв ші паче. Маіоріатеа de гла-
сврі съ хотъраскъ, іар veto съ фіе щерс.
Жѣдекъторії съ adminистре дрептатеа дн
пвтеле рецелві, пеатърлаї. Minістрії ръ-
спозеторі; персона рецелві сакратъ (intacta). Четъціле рецеші къшігъ дрептврі
персонаме, дрептвл de аші алеце дерегъ-
торії, оръшапії de а пвтеа къшіга воіерії
ші пропріетате воіераскъ; твле de а
тріміте ші дептаді ла dietъ. Църапії пв
се скъпаръ de ювніе, дар се пвсеръ съпт
сквтвл лецилор ші съпт гріжа гвнеровлі
de аї апъра de тіръві ші апъстърі. Пѣтеа
фаче полопії тай твлт ла а. 179 $\frac{1}{2}$? Чеа
тай таре парте а падіе аѣ ші прітіт ачеа
констітвції къ вѣквріе ші твлдътвітъ. Іатъ
люсь къ о тікъ чеатъ de воіері egoїші,
арте дръчеші протестаръ асвпра щерцерії
де лівервл вето, асвпра дрептвлі ерезі-
тарії ла короантъ ші асвпра дрептврілор
дате ші ла класа оръшапілор. Абрвл стрып
днвърбъта сіліода ачестора. Фелікс Пот-
окі, Брапікі маршалвл короанеї, Мала-
ховскі, епіскопвл Козаковскі ші докъ къді-
ва алдії съпт ачеле пвте афбрісіте асвпра
кърора заче хвла ші влъстътвл патврії ші
а лвтії, пептв къ аѣ жвкат пе тъпа стры-
пілор, ш'аѣ вѣпдѣт патвріа, аѣ дат прічинъ а
о днппрді ші а о ръстігої, ка піще Ізві
вѣпгъторі. — Пела днчепт се пвреа къ
ръїї пв вор днвінце; къчі Рѣсіа докъ ера
оквпатъ къ ръсвоївл, Прѣсіа tot тай фъ-
дърія пріетініе таре кътвріе полопії, ба ла
1790 29. Март. докеіе ші аліандъ къ ei,
іар Австрія дела тбртв алв Іосіф се дн-
стріпласе таре de кътвріе Рѣсіа ші се а-
пропіа кътвріе Прѣсіа; аша констітвціа по-
лопії се пвреа къ ва авеа тімп а пріnde

ръдъчій. — Жъсъ вай скімбътоаре есте фавореа кврділор ші прієтініа челор тарі. *До*де дрептвл ші дрептатеа н въсп респектате, аколо н в е пічі кредівцъ пісі статорнічіе. Прѣсіа н дінаа кв Полопіа din врео респектаре de дрептвріле еі, чі н ютаі din рівалітате ші пісі асвпра Рѣсіе, кареа се жптіндеа престе тот преа таре ші іаръш din інтерес de къщіг, хръ-нінд ачеа нъдежде, къ апърънд ea не по- лопі, спре твлдътітъ ва къщіга дела еі *Данцігвл* ші Торнвл, каре четъді лі скотеа ої. Дечі кънд Прѣсіа възѣ, къ по- лопії н воіеск аші жпстрыіа ачеле ло- кврі тарі ші къщігосе, ші къ Рѣсіа двпъ жпквіеरеа de паче кв свезії ші кв тврчі амеріндъ Полопіе, іар Аѣстріа форте жп- гріжатъ de революдіа Французіор ар авеа треавъ аіреа, жші лвъ маска са чеа прѣ- сіанъ ші пъши ла аліандъ кв Рѣсіа. —

Ші іатъ къ Фѣръ весте о сътъ тії твскалі се върсаръ песте пеферічіта По- лопіе; Катаріна ла 18. Маів 1792 лі де- кларъ ръсвоів! *Ди*н каре прічінъ? „Саре а апъра лівертатеа репрвлічіе полоне жп контра дрептвлі ерезітарів жптродѣс пріп н юа констітюціе!“ Аша своя таніфес- твм твскалімор. Азві лівертате! Аквт полопії н перфвръ тінвте. Пъръсіді de тої вечінії ші de тої прієтінії, кв кре- дінда жп Dzeѣ ші жп дрептвл лор, dieta кіетъ ла арте не тогъ націа. Жпт'ачеа- партіда трѣдъторімор de патріе Фѣквсе конфедераціе ла Тарговіц, de вnde жптін- деа ажѣторів Рѣсіе спре а інтра маі вшор жп Полопіа. Полопії комъндаці маі вѣр- тос de мареле ероѣ Tadeѣ Косчівско се- лвтаръ ка лей жп вара din 1792; жъсъ че пот зециле de тії асвпра сътелор de

тії! Рецеле, квт ера din фіре фрікос, жп фрікошат таі таре пріп о скрісіре амес рінгътіоре а Катаріне ла 21. Івліе пъръсіе пе патріоді ші трекѣ ла конфедераціа de Тарговіц а трѣдъторілор de патріе. Аша дар о факціе жпвінсе асвпра воіндіе н вліче. Патріодії депвсеръ артеле, сад фі- ціръ жп цері стрыіне; каші конфедера- ціе апъкаръ команда арматеі ші гввернбл, квтезънд а траце ла трівнпал осъндіторіе пе тої патріодії. Жъсъ песте пвдін вр- шъ ръсъвпареа ші асвпра лор. Добъ кон- федерації, ачеаста din Полопіа ші чеа din Літваніа впіндісе дескісеръ о діетъ ла Гродно жп 29. Окт. Че азві аїчі ачеа діетъ пеленівітъ! Рѣсіа ші Прѣсіа лі де- кларъ, къ еле аѣ воіндъ ші плъчере а сѣшнія Полопіа ші а діа оаръ. Аквт жпшії трѣдъторії търтвріръ възънд ло- вітвра de топрте. Орі че прегътірі de а- пърапре с'аѣ фѣквт, аѣ фост тіте дешерте, пептвръ къ Прѣсіа жпкъ апъкасе а жпвнда пе Полопіа кв тврпе, Фѣръ пісі вп тані- фест de ръсвоів, сінгвр кв ачел кввъпт, къ аша плаче пвтеріор інтересате ла каша ачеаста. De ші dieta дела Гродно авеа тъдѣларі алевші жп тіжловвл вайопе- телор стрыіне, впелте свіпвсе але твскалі- лор: тогъш квпріпсъ de фіоріле впні тог- тале торді політіче, протестъ жпдеалог, адікъ пънъ ла 17. Івніе ші ла 24. Ноемв. 1793 асвпра орі квреі алте жппърді. Сіла твскълеаскъ, дар таі твлт фъдъріа прѣсіанъ тврвра орі че сімц отенеск. Dar сілвіторії жші вътвя жок de тоате пеп- тіочоселе протестъдії. Къдіва din чеі таі ввпі депвтаци протестъторі фѣсеръ арв- ваді ла прінсорі, алтора лі се амерінца кв конфіскареа аверілор, жп вртъ сала адв-

първі фълтрецівратъ къ тръпе, щі депътаділор лі се поръчі пріо ѿтені артаці а свѣскріе орі че хъртіе лі с'ар пропнне. Аша дар свѣскрісерь тоці фълтре свѣспіорі таі ънтеі трактатъ къ Ресіа, апоі чел къ Пресіа. Пріо ачела Ресіа таі трасе ла сіне патръ тій чіючі съте тілврі пътр. къ треі тіліоне лъквіторі, іар Пресіа о тій тілврі пътр. къ 1,200,000 лъквіторі. Аша статъ Полопіе каре ла чеа din тъе фълтреціре din 13 тій тілврі пътр. пердъсе песте патръ тій тіл. пътр., дно а доа пердъ атът de твлт, докът рътасе пътмаі къ 3861 тіл. пътр. ші $3 \frac{1}{4}$ тіл. лъквіторі. Полопіа вмілітъ аша амар се таі фъндаторъ ла въ трактат de віре ші апъраре къ Ресіа, пріомі алтъ констітюціе din тъна дештапі, лъпъдъндъсе de tot фрептъл de а о таі скімба. Дóъзечі тій огаші полопі Фесерь фълтреціре пріо реформите твскале, іар репвілічіе пътмаі 16,000 артаці і се ертъ а дінеа. Тоці чеімалі лъарь порпикъ de decартаре. Певлікадіа фълтреціри а доа о Фъквръ Ресіа къ Пресіа пътмаі ла 16. Апр. 1793. Към с'аѣ фънчертъ а десвіовъді ачеле доѣ пътері а доа фълтреціре? Еле зісеръ, къ спірітъл іаковініствълі революціонарів din Франда ар фі стръбътътъ ші дно Полопіа, въпъ бръ към се ворвеше астъзі de идеїле комуністиче; деяі спре а кврта кръпченеле результате але ачелві спіріт перікволос се декларъ къ с'ар чере неапърат а рътеза ші таі твлт din Полопіа, а о скърі ла рапъл статърілор свородінате ші аші сігвра ліпіщea дно венчівътъді.“ — Дакъ полопі лъші реформа констітюціа пе ла $179\frac{1}{3}$ пріо врео революціе; дакъ еі джі отора тонархъл към аѣ оторжт агліи пе Карол I.

ла 30. Іан. 1649, към франдоzi пе Льдовік XIV. ла 21. Іан. 1793, ші пайте de Катарина II. твскалі пе върватъл ачестеіа Петров III. дно 14. Іан. 1762 (маі тързіш ші пе Павел 1801 Март. 24.) ші свезіі пе рецеле Гвстав III. дно поптіа din 16. Март. 1792: атвпчі таі ера чева вртъ de прічіпъ de а се скъла асвпръле къ сіле реле; ші атвпчі докъ се къвеніа съ рідіче пеатра пътмаі ачеіа, карі с'ар фі сімдіт певіповаці. Фапта фълтреціторілор деде лътії въ есемплъ фіорос ші deckise кале маргъ ла алте асеменеа кълкърі de фрептъліе по-брълор, каре таі тързіш ажвпсеръ таі пе тоці. Дела ачеа фаптъ дноколо с'аѣ лват de прічіп: 1) къ статъріле таі тічі ші таі славе съ въ айвъ воіе аші да саѣ аші реформа констітюціа ші ашезътітеле дно сіопл съвъ дѣпъ към вор афла къ є таі віое; чі 2) къ фъндаръ че еле ар кътеза а фълтре прінде врео реформъ пеплъкътъ венчіпілор челор тарі, ачещіа съ айвъ фрептъл (стрігъторів ла черів) а о деспоіе de провіндії ші а о педенци дѣпъ плак; de віnde іаръш ар вртъ 3) къ пеитръ статъріле таі пе-пѣтівъчоасе пъ в лівертате пічі пе атърп-ре пе пътъп, ва пічі пеитръ челе тарі; къчі дѣпъ прічіпвъл de със токта ші въ стат таре дѣндъші о констітюціе пеплъкътъ венчіпілор, ачещіа ар авеа фрептъл а се зпі фълтре сіне, а се репеzi асвпра реформаторвілі, ал кълка ші ал декъла сіогвр din прічіпъ, къ ел фълтрецівче о констітюціе лор пеплъкътъ, апоі фіе ачеа орі de че фіре, репвіліканъ, деспотікъ орі топархікъ, тот атъта. Дно адевър пътеріле фълтреціторіе пъ сокотіръ, къ се ва афла чіп-ва каре лъпъл есемплъ дела еле, ва вртъ тот асеменеа. Деяі песте пъдіп франдоzi

дши лъкаръ дрептвъл а ръстърна тропвръ ши
але дънпърді кът воја, а същъша ши а дъ-
тръпа цері дъпъ кът ле пълчев. —

(Ва тъма.)

Барвария във възможността на епископ.

На Satellit №. 20 читам о кореспонденция din България, а къреи адевър е кезъ-
шти de тоці външні бънені карі став до ко-
твикадие къ Bidinъл. — Хаипеддин паша
гъвернаторъл, ажват de пристина съв епи-
скопъл греческ венит ла Bidin дела искала
Хиос (къмпъръндъвши постав кът вані греи
атът дела Портъ, кът ши дела патриархіе
ка ши Симон тагъл), пътъръ до апі ачешиа
търъл тарі, din каре ачи се дъсеатълъ пъ-
тии вънеле. На тъмна din 1845 паша спре
а пътна стърче бапі dede о порвакъ аспръ
ка тоці пегъдетори съдигі стрънілъ до Bi-
din, Шиштов, Лом, Паланка ши пе аиреа,
а кърор авере до скотеа окї, саъ съ пъл-
тіасъ хараџівл (даждеа пе капъ), саъ съ
пъръсъасъ България дъннатъ атвачи. Къ-
тъсъра ачеаста дотре алді тълді фъсеръ
таи греи ловіді Франци С. din Тимошоара.
Ачешиа пе воіръ а се лъпъда de протекция
австріакъ, дар лі се съвестраръ тóте тър-
філе, іар татъл лор фе департат до кап de
попте; tot атвачи епископъл атмеріцъ ана-
тімъ (афбрісаніе) тътврор крещілор карі
ар таи кътеза а пегъдетори кът Франци С.,
іар пішче самсарі евреи фъсеръ тътвді ла
спете, пептвкъ ле къмпъра тарфъ. Tot
одатъ се фъкъ репорт кътъръ Портъ, къ а-
чеи съдигі (карі de 15 ani с'а въртат фъръ
чев таи тікъ патъ) ар фі тървръторі de
паче ши стрікъторі аі крещілор крещіне.
Консълатъл к. к. din Галац ши інтервючіа-
тира апъръ кътълдъръ пе въеди апъсаді,
дъкътъ Порта порвакъ лі Хаипеддин съ dea
паче съділор, іар ел съ ръсвандъ de фа-
пта са. Че фъкъ тірапъл? На 9. Авг. 1846
кіетъ ла сине пе тоці Франция търчі, кре-

щілі ши евреи din Bidin ши ле порвакъ съ
съвскріе о хъртіе, а къреи къпріс пе лі се
спасе. Търчі ши евреи сілді съвскрісъръ,
дар крещілі пе воіръ пътъ пе лі се ва-
дънпърътъши ачел дънскріс. Ачеастъ тъи-
стріе ав ешіт din капъл епископълі грек;
крещілі щіа віне. Аша еі се довоіръ ши
фъкъръ кътъръ Портъ о пълпсбре съвскрісъ
de 38 івші, до кареа череа депъртареа епі-
скопълі; ачеста дълътъ тіросі періколъл.
Дечі до 12. Авг. а. тр. атъді пе въеди
българі ка съ тааргъ ла вісерікъ, воне ел
ар воі але аскълта пълпсоріле. Се ши а-
дънпъръ врео 200 крещілі; дар до ачел чеас
съфлетесъл архіпъсторів алергъ ла паша,
кървія лі тіоді, саъ таи дрепт ворвінд, кътъ
ел се съфтьл ши скорі къ крещілі с'ар фі
адънпът ла вісерікъ спре а фаче ребеліе.
Паша порвакъ дъннатъ ка крещілі съ віе
до сераібл лі. Абіа се дънкісъръ порділе
до тъма лор, кънд аргаді ши солдаді се
арвакъръ аспръле, ді вътвръ къ пещі, кътъ
латвъл сабіе, кътъ веде, апої лі арвакъръ пе
пóртъ опрінд пътai пе 20 івші, din къді
съвскрісъръ пълпсбреа, пе карі лі пъсеръ
ла пріпсопі реle, воне зъкъръ песте о лъ-
пъ, сілді ла твачи греле до підзе пото-
лърі de воне авеа а скоате лепше de каиче
спарте. Дотр'ачеа іар се фъкъ ла портъ
репорт, къ до Bidin с'ар прегъті о ребе-
ліе, къ крещілі с'ар фі адънпът ла вісерікъ
спре а ребела (дълътъ фъръ пічі о артъ!).
— Епископъл спре а се деспъгъві грос пеп-
тв кът ав dat пе чівл съв таи арвакъ
таксъ аспра тътврор съпшілор съі кътъ
5 леі de фаміліе, іар попілор dela сате ле
порвакъ съ пе кътеза а дънгропа пе чеі ка-
рі п'ар пъті, din каре прічінъ ла тълте
фамілі се дънпъръ тъпвріле ое дънгропа-
те. Маі пе зрътъ Овтепезеъ воі, ка българії
съ скапе de ачеи doi тірапі. Порта пріп кон-
сълате афлъ de тóте бълстътъшіле лор ши
до Окт. а. тр. ді скосе пе атъндоі din
поствріле лор, трітіцънд іаръ пе вътвръ-
пола Хасеіл паша до локъл лі Хаипеддин.